

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se
omar.bembli@regeringskansliet.se

Stockholm 2021-09-29

REMISSYTTRANDE;

En ytterligare förlängning av anståndstiden för att möjliggöra avbetalning av tillfälliga anstånd (Ert diarienummer Fi2021/02865)

Visita är bransch- och arbetsgivarorganisation för den svenska besöksnäringen. Visita samlar ca 5 600 medlemsföretag med runt 8 100 arbetsställen, huvudsakligen hotell, restauranger, caféer, nöjesrestauranger, cateringföretag, konferensanläggningar, spa, campingföretag, vandrarhem, skidanläggningar, nöjes- och djurparker, turistbyråer samt turist- och eventföretag. Visita tecknar branschens kollektivavtal och är en medlemsorganisation i Svenskt Näringsliv. Som branschorganisation hjälper Visita företagen att växa och utvecklas och är besöksnäringens företrädare i politiska frågor.

Visita har tagit del av rubricerad promemoria och får härmed inkomma med följande.

YTTRANDE

Förslagen i promemorian

Skatteverket får efter ansökan förlänga anståndstiden med ytterligare som längst 15 månader efter att den tidigare maximala anståndstiden har upphört under följande förutsättningar:

1. Skatteverket måste bevilja en avbetalningsplan.
2. I begreppet avbetalningsplan ligger här att anståndsbeloppet ska betalas i minst två rater samt att utgångspunkten bör vara att inte större delen av anståndsbeloppet ska betalas först i slutet av avbetalningsperioden.
3. Avbetalningsplanen och anståndet ska efter ansökan beviljas om inte *särskilda skäl* talar emot det, exempelvis om företag har mer än försumbara skulder som är överlämnade till indrivning.
4. Skatteverkets beslut om avbetalningsplan kan ej överklagas.
5. Lagen ska träda i kraft den 7 mars 2022.

Den nuvarande krissituationen i besöksnäringen

I mitten på mars 2020 slogs benen undan fullständigt på hela besöksnäringen genom regeringens och andra myndigheters restriktioner med anledning av spridningen av covid-19. Fysisk samvaro är ju oftast en förutsättning i utbudet av besöksnäringens tjänster. Regeringen var snabbfotad i arbetet med att ta fram och betala ut ekonomiska stödåtgärder under mars-april 2020 och bidrog därmed sannolikt till att många avvecklingar och uppsägningar sköts på framtiden. I samband med viss återhämtning under sommar och tidig höst 2020 löpte de flesta stödåtgärder ut. I slutet på oktober förorsakade nya restriktioner och normgivning beteendeförändringar som föranledde minst lika stora intäktsbortfall som under våren. Hotellföretagen har totalt förlorat i genomsnitt hälften av sina logiintäkter i riket och 75 procent i storstäderna. Restaurangerna har totalt tappat en tredjedel av sin omsättning sedan 1 mars 2020 och tappet är även där betydligt större i storstäderna. Cirka 90 procent av julbordsförsäljningen, som normalt motsvarar ungefär 3 miljarder kronor har uteblivit. Nöjesparkerna har inte kunnat vara öppna och mäss- och konferensanläggningar har ekat tomma. Under sommaren 2021 lättades vissa restriktioner och vaccinationsgraden ökade. Detta ledde till att intäktsbortfallen minskade, på vissa håll markant, men när semestrarna tog slut minskade intäkterna återigen jämfört med motsvarande period 2019.

Sammantaget har restriktionerna fått enorma konsekvenser för sysselsättningen i branschen. Antalet anställda minskade med mer 50 000, över 60 000 omfattades av korttidspermitteringssystemet under 2020 och cirka 36 000 under 2021. Efter mer än 18 månader av efterfrågebegränsande restriktioner är den redan dåliga ekonomiska motståndskraften för många företag helt uttömd. Det är mycket välkommet att restriktionerna nu slopas från den 29 september men då börjar en mödosam resa mot normalitet. Med tanke på att hem- och distansarbete varit normen hos många företag och anställda under mer än ett och ett halvt år kan man med fog förvänta sig att återgången till tidigare konsumtionsmönster kommer att ta tid. De flesta företag planerar en successiv återgång till fysisk närvaro på kontoren. Dessutom hämmar Corona-situationen fortfarande det internationella resandet. De delar av efterfrågan som sannolikt kommer att ta längst tid att återhämta sig är därför affärsresande och utländsk turism, vilket även präglar konsumtionsnivåerna på restaurang och i handel.

Generellt om anstånd som stödåtgärd

Med anledning av krisens ekonomiska omfattning och att de stödåtgärder som tillkommit under den senare delen av krisen präglas av mycket stora förseningar vad gäller beslut, ikraftträdande liksom utbetalning, har många företag tvingats in i en akut likviditetskris. Här kan nämnas de stora problemen med stödet för korttidsarbete samt att merparten av de företag som ansökt om *omställningsstöd för vissa särskilt drabbade företag*, däribland de stora hotellkedjorna, fortfarande väntar på beslut för

stödperioden juni-juli 2020. Därmed har de företag som kunnat tvingats att skuldsätta sig mer än vad de redan gjort på grund av statens senfärdighet. Sannolikt har emellertid de tillfälliga anstånden och dess förlängningar spelat en viktig roll för många företags likviditet och överlevnad.

I det svåra läge tusentals företag fortfarande befinner sig menar Visita att en ytterligare förlängning av tillfälliga anstånd för skatter och avgifter ökar många annars sunda och livskraftiga företags chanser att undgå avveckling. Det är dock uppenbart av följande sammanställning att de föreslagna återbetalningsvillkoren kommer att vara alltför strikta för tusentals företag inom besöksnäringen. Att på 20 månader (fr.o.m. nu-maj 2023) tjäna in värdet på de tagna anstånden hade i ett normalläge varit en omöjlighet för många företag och vi är fortfarande långt ifrån ett normalläge. I dessa fall kommer de tillfälliga anstånden endast att ha skjutit upp konkurserna och de förlorade skattebetalningarna som så småningom blir ett faktum.

Visita fick i maj 2021 tillgång till alla tillfälliga anstånd som upptagits av hotell- och restaurangbolag (SNI-kod 55 och 56). Vi har analyserat de tillfälliga anståndens storlek på företagsnivå och ställt dem i relation till företagets ”normala lönsamhet”. Den normala lönsamheten har uppskattats med hjälp av ett genomsnitt av resultatet efter finansnetto (nettoresultat) år 2017, 2018 och 2019 i de fall då företaget var aktivt under respektive period. Divideras anståndets storlek med det genomsnittliga nettoresultatet framträder en ungefärlig bild av hur många års normala nettoresultat som skulle krävas för att återbetala anståndet förutsatt att ingen vinst tas ut ifrån bolaget. De 800 företag med andra bolagsformer än aktiebolag har här uteslutits. Även företag som helt saknar nettoresultat under ovan nämnda perioder har uteslutits. Därför är följande tabell inte uttömmande vad gäller anståndens volym och antalet företag som berörs. Den ger dock en bild av hur återbetalningsförmågan fördelar sig i branschen.

Antal år som kommer att krävas för att återbetala anståndet vid ett nettoresultat som motsvarar genomsnittet av de senaste tre åren innan Corona.	Antal hotell- och restaurangföretag	Värde av anstånd	Andel av antalet företag	Andel av anstånds-värdet
<=15 mån (1,25 år)	1186	1 658 939 901	33%	45%
1,26-2	228	193 124 253	6%	5%
2-3	180	205 632 179	5%	6%
3-5	168	200 829 691	5%	5%
>5	1881	1 452 576 114	52%	39%
	3 643	3 711 102 138	100%	100%

Normaliserat nettoresultat vid abnorma räkenskapsår. Om nettoresultatet uppgår till 0 antas företaget vara inaktivt och räknas därför ej med i medelvärdet. Endast aktiebolag.

Källa: Skatteverket per den 5 maj 2021, Bisnode bearbetat av Visita.

Av tabellen framgår att nästan 2 400 hotell- och restaurangföretag inte uppskattas klara en återbetalningstid på 15 månader med deras respektive storlek på anstånd och normala nettoresultat. Värdet av dessa anstånd uppgick till cirka 2 miljarder kronor. Mer än 2 000 företag skulle inte heller ens klara en återbetalningstid på minst 3 år.

Här bör tilläggas att resultaten för räkenskapsåren 2020 och 2021 i de flesta fall kan antas vara betydligt sämre än före pandemin, vilket givetvis försämrat företagens ekonomiska motståndskraft ytterligare. Dessutom har ingen hänsyn tagits till annan ökad skuldsättning eller finansiering, vars kostnader och amorteringar kommer att påverka resultatet negativt framöver.

Den 28 september angav Skatteverket att totalt 4 487 hotell- och restaurangföretag har utestående tillfälliga anstånd på nästan 4 miljarder kronor.

Visitass synpunkter på förslagen

Utökning av anståndstiden med 15 månader

Med tanke på att det gått 8 månader sedan anstånden utökades och förlängdes och restriktionerna inte upphör förrän den 29 september 2021 tillstyrker Visita en förlängning av anståndstiden. Visita menar dock att 15 månader är en orimligt kort avbetalningstid. Som framgår av ovanstående tabell skulle endast en tredjedel av hotell- och restaurangföretagen klara det med ett normalt nettoresultat på förpandemisk nivå. En för snäv avbetalningsplan riskerar att göra incitamenten för att fortsätta driva sitt företag försvinner och kan därför leda till ökade konkurser, högre arbetslöshet, lägre investeringar och uppbörds-/kreditförluster.

För att i grunden sunda och livskraftiga företag ska hinna återhämta sig och återanställa samt att skattemedel inte ska gå till spillo behövs helt uppenbart en betydligt längre avbetalningstid. Visita menar att en lämpligare tidshorisont vore 3–5 år. Men som framgår av tidigare tabell kommer sannolikt inte heller detta att räcka för en mycket stor andel av företagen. Därför anser Visita att lagstiftningen också måste kompletteras med en möjlighet till individuellt anpassade avbetalningsplaner som kan löpa över betydligt längre tid än 5 år. En lösning vore att företaget vid ett visst tröskelvärde, exempelvis när anståndet uppgår till mer än 5 gånger genomsnittet av 2015–2019 års nettoresultat, medges rätt att hos Skatteverket ansöka om en individuell avbetalningsplan som företaget i samarbete med revisor tar fram med utgångspunkt i en kassaflödesanalys.

Utformningen av avbetalningsplanen

I det remitterade förslaget anges i lagtext endast att en förlängning av anståndet förutsätter att Skatteverket beviljar en avbetalningsplan. Hur denna plan ska utformas framgår ej av lagtextförslaget utan i promemorian anges att det ankommer på Skatteverket att i sin egenskap av borgenär för statens fordringar besluta om den närmare utformningen av en sådan avbetalningsplan. Vidare sägs att i begreppet avbetalningsplan ligger att anståndsbeloppet ska betalas i minst två rater, samt att utgångspunkten bör vara att större delen av anståndsbeloppet ska betalas först i slutet av avbetalningsperioden. Skatteverkets beslut om avbetalningsplanens utformning kommer enligt förslaget inte kunna överklagas av företagen.

Visita anser att det är olämpligt att Skatteverket ensidigt ska utforma den avbetalningsplan som sedan ska tillämpas och som dessutom inte kan överklagas. Eftersom företagen rimligen har en bättre möjlighet att bedöma hur intäkterna och kostnaderna kommer att utvecklas vore en lämpligare utformning att företagen själva får föreslå en avbetalningsplan inom föreskrivna ramar som Skatteverket sedan har att godkänna om inte särskilda skäl talar emot den.

Med tanke på att det återstår viss osäkerhet om hur efterfrågan kommer att utvecklas, med hänsyn till virusvarianter och vaccinerens hållbarhet över tid, anser Visita dessutom att lagen bör medge att en tidigare godkänd avbetalningsplan efter ansökan kan förändras.

Återkallelse

I promemorian föreslås en utvidgning av de situationer när Skatteverket får återkalla ett beviljat anstånd. Ett förlängt anstånd enligt det remitterade förslaget får återkallas om ett underskott på skattekontot lämnats till Kronofogden för indrivning. I avsaknad av redogörelse för och analys av om det finns ett omfattande problem med återbetalning av anståndsbelopp eller att stora belopp lämnats för indrivning samtidigt som anstånd har beviljats finns, enligt Visita, inget behov av en sådan bestämmelse och avstyrker därför förslaget. Den föreslagna bestämmelsen brister även i proportionalitet eftersom ett försumbart underskott på skattekontot som överlämnats till Kronofogdemyndigheten kan medföra att skatteanstånd med betydande belopp återkallas i förtid.

Övrigt

Visita anser vidare att det är viktigt att promemorian fortsatt är tydlig med att företrädaransvaret inte kommer att tillämpas på tillfälliga anstånd av Skatteverket. Se det rättsliga ställningstagandet *Tillfälliga anstånd och företrädaransvar* (dnr 8–137725).

Att restriktionerna nu lyfts är oerhört välkommet men som beskrivits ovan kommer besöksnäringens resa tillbaka att vara lång och mödosam. Att reglerna kring de tillfälliga anstånden utformas efter företagens verklighet kommer att ha stor betydelse för hur många företag som överlever långsiktigt och därmed för hur snabbt besöksnäringen åter kan bli den jobb- och integrationsmotor som den var innan pandemin och restriktionerna.

Med vänlig hälsning

Jonas Siljhammar
VD

Thomas Jakobsson
Chefekononom